

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobkyně: **Ing. P. G.**
zastoupené advokátem Mgr. et Mgr. Jiří Flamem, Ph.D.
sídlem Rohanské nábřeží 671/15, 186 00 Praha 8 – Karlín

proti
žalovanému: **Nejvyšší státní tajemník**
sídlem Jindřišská 967/34, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2023, č. j. MV-2883-56/SR-2020

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2023, č. j. MV-2883-56/SR-2020, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Jiřího Flama, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou napadeným rozhodnutím zamítl žalovaný předchozí rozhodnutí předsedy Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 17. 1. 2023, č. j. 05790-90/2015-ERU, a toto zároveň potvrdil. Prvostupňové správní rozhodnutí výrokem pod bodem I. rozhodlo, že se žalobkyni náhrada nákladů řízení v paušální výši 300 Kč nepřiznává a ve výroku pod bodem II. rozhodlo, že se jí přiznává náhrada hotových výdajů ve výši 54 Kč.

II. Argumentace žalobkyně

2. Žalobkyně namítá, že během odvolacího řízení neučinila prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb pouze jeden úkon (podání odvolání proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu, č. j. 05790-55/2015-ERU), za nějž jí byla přiznána náhrada nákladů řízení, ale žalobkyně učinila další úkony, u nichž rovněž vynaložila poštovné a tyto náklady jí nebyly uznány, ačkoliv v řízení pod sp. zn. 05790/2015-ERU nárok na náhradu nákladů řízení včas uplatnila. Žalobkyně namítala, že došlo k postupu rozpornému s ust. § 3 správního řádu, rozhodnutí o nákladech bylo vydáno na základě skutkového stavu, který je v rozporu se spisovým materiálem a žalobkyni nebylo před vydáním rozhodnutí ve věci umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalovaný uvedenou vadu nenapravil.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

3. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný setrval na skutkovém a právním hodnocení uvedeném v napadeném rozhodnutí. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s.ř.s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Mezi účastníky řízení není sporný skutkový stav a ten vyplývá i z obsahu připojené právní spisové dokumentace. Spor mezi nimi je veden na rovině právní. V dané věci jde o nárok na náhradu nákladů řízení od služebního úřadu za situace, kdy žalobkyně byla v řízení o odvolání (ve věcech služebního poměru podle zák. č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění účinném pro projednávanou věc – dále jen „zákon o státní službě“) úspěšná. V řízení vedeném pod sp. zn. 05790/2015- ERU vydal prvostupňový správní orgán poprvé prvostupňové rozhodnutí dne 17. 12. 2019, č. j. 05790-25/2015-ERU (dále také jen „rozhodnutí Ia“) ve věci služebního poměru žalobkyně, toto bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 2. 2020, č. j. MV-2883-11/OSK-2020 (dále také jen „rozhodnutí IIa“). Prvostupňový správní orgán vydal dne 25. 3. 2020 další rozhodnutí, č. j. 05790-55/2015-ERU (dále také jen „rozhodnutí Ib“). Proti němu podala žalobkyně dne 28. 4. 2020 odvolání, v němž uplatnila nárok na náhradu nákladů řízení. Žalovaný druhým odvolacím rozhodnutím ze dne 14. 7. 2020, č. j. MV-2883-18/OSK-2020 (dále také jen „rozhodnutí IIb“) zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Ib. Dne 31. 8. 2022 vydal zdejší soud rozsudek pod č. j. 31 Ad 15/2020-178, kterým zrušil rozhodnutí IIb a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dne 9. 11. 2022 žalovaný vydal třetí druhostupňové rozhodnutí pod č. j. MV-2883-41/2020 (dále také jen „rozhodnutí IIc“).
6. Časově následuje prvostupňové rozhodnutí v nyní projednávané věci. V něm je mj. uvedeno, že prvostupňový správní orgán vydal dne 3. 8. 2020 rozhodnutí o náhradě nákladů řízení, č. j. 05790-76/2015-ERU, kterým bylo vysloveno, že se náhrada nákladů řízení žalobkyni nepřiznává. Prvostupňový správní orgán dále uvedl, že v návaznosti na rozhodnutí žalovaného IIc nově uvážil tak, že podmínka přiznání náhrady nákladů řízení spočívající v

úspěšnosti žalobkyně v rámci odvolacího řízení byla splněna a že nárok na náhradu nákladů řízení byl uplatněn včas, před uplynutím lhůty podle věty třetí § 166 zákona o státní službě. Prvostupňový správní orgán dále dovodil, že v dané věci nelze postupovat podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. a přiznat žalobkyni náklady řízení vyčíslené podle této vyhlášky paušální částkou 300 Kč. Proto bylo ve výroku pod bodem I. rozhodnuto, že se žalobkyni náhrada nákladů řízení v této výši nepřiznává. Prvostupňový správní orgán však v rozhodnutí ze dne 17. 1. 2023, č.j. 05790-90/2015-ERU dospěl k závěru (s ohledem na výsledek jím uváděného odvolacího řízení i soudního řízení u zdejšího soudu), že žalobkyni je třeba přiznat nárok na náhradu hotových nákladů ve výši 54 Kč, jenž tvoří hotové výdaje spojené s podáním odvolání dne 28. 4. 2020 proti rozhodnutí Ib. Jedná se o částku, jenž vynaložila na poštovné v souvislosti s podáním odvolání.

7. Dne 19. 4. 2023 došlo k vydání žalobou napadeného rozhodnutí (soud ještě nad rámec doplňuje, že dne 22. 2. 2023 prvostupňový správní orgán vydal třetí prvostupňové meritorní rozhodnutí v předmětné věci služebního poměru žalobkyně). Žalobkyně v rámci podané žaloby nerozporuje nepřiznání paušální částky 300 Kč, ale namítá, že kromě poštovného za odvolání proti rozhodnutí Ib jí vznikly v řízení ještě další náklady, a to vždy poštovné vážící se: 1) k podnětu prohlášení nicotnosti rozhodnutí Ib ze dne 27. 5. 2020, k žádosti o opatření proti nečinnosti žalovaného ze dne 30. 6. 2020, 2) k podnětu prohlášení nicotnosti rozhodnutí IIb ze dne 28. 7. 2020, 3) k žádosti o opatření proti nečinnosti v řízení o odvolání proti rozhodnutí Ib ze dne 2. 11. 2022 a 4) k žádosti o opatření proti nečinnosti prvostupňového správního orgánu v části řízení následujícím po vydání rozhodnutí IIc.
8. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobkyně v rámci odvolání proti rozhodnutí Ib uplatnila nárok na náhradu nákladů řízení podle § 166 zákona o státní službě, a to za podání odvolání.
9. Podle ust. § 166 zákona o státní službě, jenž je ustanovením speciálním ve vztahu k obecnému ust. § 79 správního řádu (podle jehož odst. 3 platí, že nestanoví-li zákon jinak, nese správní orgán nebo dotčený orgán a účastník své náklady), platí, že jestliže je účastník v řízení o odvolání, rozkladu, v obnoveném nebo přezkumném řízení úspěšný, má nárok na náhradu nákladů od služebního úřadu; jestliže má účastník řízení úspěch jen částečný, má nárok na poměrnou náhradu nákladů; nárok musí účastník uplatnit před ukončením řízení, jestliže to není možné, do tří dnů ode dne doručení rozhodnutí, jinak zaniká.
10. Mezi účastníky řízení není sporu, že žalobkyně uplatnila takovýto nárok. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobkyně nejprve ve věci nároku podle § 166 zákona o státní službě nebyla úspěšná (viz shora zmiňované rozhodnutí prvostupňového správního orgánu ze dne 3. 8. 2020), avšak v reakci na rozhodnutí IIc, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Ib, dospěl prvostupňový správní orgán nově k závěru, že je jí třeba přiznat nárok spočívající v náhradě za poštovné za odvolání proti rozhodnutí Ib, a to s ohledem na existenci pro žalobkyni úspěšného rozhodnutí IIc, kterým bylo rozhodnuto o zrušení předchozího rozhodnutí Ib (rozhodnutí IIb nebylo pro žalobkyni úspěšné).
11. Z komentářů k ust. § 166 zákona o státní službě (viz Zákon o státní službě, první vydání, 2022, C.H.Beck, s. 855–857; K. Moravec a komentář ASPI, doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.) vyplývá (a soud s nimi souhlasí), že účastníkovi vznikne v případě úspěchu v procesních stádiích řízení uvedených v § 166 (tedy i v řízení o odvolání, poznámka soudu), nárok na náhradu nákladů „celého“ řízení, tedy i za předcházející stadia řízení od jeho zahájení. To, že by prvostupňový správní orgán či žalovaný takto mohli postupovat,

žalobkyně nezpochybňuje. Prvostupňové správní rozhodnutí uvádí, že toto bylo vydáno v reakci na rozhodnutí IIc, kdy předtím o nároku bylo rozhodováno za situace pro žalobkyni neúspěšného rozhodnutí IIb (viz shora). Je tedy zřejmé, že prvostupňový správní orgán rozhodoval o nároku žalobkyně na náhradu nákladů řízení týkajících se odvolání proti rozhodnutí Ib, a toto bylo pro žalobkyni nakonec úspěšné, neboť bylo vydáno žalovaným rozhodnutí IIc, kterým bylo rozhodnutí Ib zrušeno.

12. V souladu s názory účastníků řízení má soud za to, že žalobkyně tedy byla v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí Ib úspěšná (první podmínka stanovená v ust. § 166 služebního zákona). Spolu s žalobkyní má soud také za to, že splnila i druhou podmínku vyplývající z citovaného ustanovení zákona o státní službě, a totiž, že nárok na náhradu nákladů tohoto odvolacího řízení byl uplatněn včas, a to již v rámci odvolání proti rozhodnutí Ib dne 28. 4. 2020. Pokud žalobkyně uplatnila nárok na náhradu nákladů řízení a prvostupňový správní orgán v rozhodnutí ze dne 17. 1. 2023 konstatuje, že z důvodu existence pro žalobkyni úspěšného odvolacího rozhodnutí IIc jí přiznal náklady odvolacího řízení, pak je nutné jimi minit i další náklady tohoto řízení, které by buď žalobkyně výslovně uvedla, nebo které vyplývají z obsahu správních spisů vedených v dané věci. Soud tedy souhlasí s názorem žalobkyně, že uplatnila nárok včas (dne 28. 4. 2020), a to za situace, kdy nemohla předpokládat, že jí vzniknou další výdaje nad rámec podaného odvolání. Tyto výdaje jí vznikly a jedná se o výdaje za poštovné v případě ad 1, 2, 3 a 4 - viz odst. 7 shora, tedy výdaje, vzniklé žalobkyni v souvislosti s nakonec úspěšným odvolacím řízením zakončeným rozhodnutím IIc. Pokud prvostupňový správní orgán o nároku žalobkyně rozhodoval dne 17. 1. 2023, měl ji vyzvat ke specifikaci původně uplatněného nároku (neboť tento, jak shora uvedeno, nebyl žalobkyni v době, kdy o něj požádala, zřejmý), anebo měl alespoň vycházet z obsahu předmětných správních spisů a měl žalobkyni v tomto směru upozornit.
13. V případě vznesení nároku podle ust. § 166 služebního zákona se jedná o požádání – uplatnění nároku, na jehož základě je nutno o něm postupem podle § 166 tohoto zákona rozhodnout. Podle obecného ust. § 79 odst. 2 správního řádu (viz § 160 zák. o státní službě) platí, že rozhodnutí ve věci nákladů řízení může být ve výrokové části jiného rozhodnutí nebo může být vydáno samostatně; lze je vydat i v průběhu řízení; rozhodnutí se oznamuje pouze osobám, jichž se týká. Nejedná se o rozhodnutí o procesní otázce, ale o rozhodnutí o zákonném nároku. Principům dobré správy neodpovídá postup, kdy nebylo žalobkyni (a to navíc po dlouhé době od uplatnění nároku na náhradu nákladů odvolacího řízení) umožněno tyto vyčíslit a nebyla poučena, že pokud k vyčíslení nedojde, bude správní orgán vycházet z obsahu správního spisu. Žalovaný žalobkyni ani nevyzval a ani jí nepřiznal náhradu nákladů, o nichž, jak sám prvostupňový správní orgán uvádí, rozhodoval poté, co došlo k vydání pro žalobkyni úspěšného rozhodnutí IIc. Uvedený postup jak prvostupňového správního orgánu, tak žalovaného je v rozporu i s ust. § 3 správního řádu, podle něhož platí, že nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán, tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Argumentace použitá žalovaným v napadeném rozhodnutí opírající se o rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2015, č. j. 11 A 64/2013-50 k možnosti neseznámit účastníka řízení s podklady pro rozhodnutí, není přílehlavá, neboť Městský soud v Praze řešil jiný skutkový stav, kdy správní orgán o meritu věci ve skutečnosti nerozhodoval.

14. Pokud jde o stanovisko žalovaného, že náklady vynaložené žalobkyní za poštovné při podáních, jimiž se domáhala vydání opatření proti nečinnosti nelze zahrnout do náhrady nákladů řízení ve smyslu § 166 služebního zákona, soud uvádí, že podle ust. § 79 odst. 1 správního řádu platí, že náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování. V tomto ustanovení správního řádu jde o výčet příkladný a jako náklady řízení je nutno posuzovat veškeré náklady, které byly vynaloženy v souvislosti se zajištěním ochrany práv v souvislosti s procesním postavením v řízení, řádným průběhem správního řízení, ústící ve vydání zákonného a věcně správného rozhodnutí. Zákonná úprava navazuje na jednu ze základních zásad činnosti správních orgánů zakotvenou v § 6 odst. 2 správního řádu, která stanoví, že správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje. Výdaje spojené s žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti správního orgánu v předmětné věci lze podřadit pod náklady řízení. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval toliko čtyřmi případy, kdy žalobkyně podala žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti (dne 30. 6. 2020, 2. 11. 2022 a 2x 29. 12. 2022), žalobkyně však v odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí poukazovala i na další náklady v souvislosti s podáním podnětu nadřízenému služebnímu orgánu o prohlášení nicotnosti rozhodnutí žalovaného. Ve vztahu k těmto nákladům se zřejmě váže odůvodnění uvedené v napadeném rozhodnutí žalovaného ve třetím odstavci na straně šest, kde je mj. uvedeno, že náklady vynaložené v době po vydání rozhodnutí odvolacího orgánu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí o převedení, nemohou být nahrazeny. Jak již krajský soud uvedl, nárok na náhradu nákladů se v případě jeho vzniku vztahuje na náklady v celém řízení, tj. nejen v řízení o odvolání. Pokud prvostupňový správní orgán vydal rozhodnutí ohledně uplatněného nároku vzhledem k úspěšnému rozhodnutí IIc, pak byl povinen přihlídnout i k nákladům řízení vzniklým do vydání pro žalobkyni úspěšného odvolacího rozhodnutí IIc.

V. Závěr a náklady řízení

15. Ze shora uvedených důvodů nemůže napadené rozhodnutí žalovaného z hlediska přezkumu jeho zákonnosti obstát. Soud jej proto postupem podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému; v něm je žalovaný vázán právním názorem vysloveným soudem.
16. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, jenž ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla úspěšná, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni vznikly náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a za právní zastoupení. Zástupce žalobkyně učinil tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a sepsání repliky k vyjádření žalovaného) po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění do 31. 12. 2024, a dále má nárok na tři režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 4 citovaného předpisu). Protože zmocněný advokát je plátcem DPH, zvyšuje se tento nárok o částku odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 4. 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu